

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

Warszawa, dnia 26.04 2007 roku

BMP-0724-3060/07/MM

Pan
Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

Nawiązując do pisma z dnia 11 kwietnia 2007 roku (sygn. DSPA-4404-14/07) Pana Adama Lipińskiego Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przekazującego oświadczenie Senatora RP Pana Zbigniewa Szaleńca złożone podczas 30. posiedzenia Senatu RP w dniu 29 marca 2007 roku w sprawie *wstrzymania się od wyznaczania komisarzy do czasu wydania rozstrzygnięć przez wojewódzkie sądy administracyjne w sprawie zaskarżonych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów uchwał rad gmin, bądź postanowień zastępczych wojewodów dotyczących wygaśnięcia mandatów*, uprzejmie przedstawiam następujące informacje.

Na wstępie wskazać należy, iż na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 marca 2007 roku (sygn. akt K 8/07) moc utraciły nie tylko przepisy formułujące sankcję w postaci wygaśnięcia mandatu za nieterminowe złożenie oświadczeń [art. 190 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 16 lipca 1998 roku *Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw* (Dz. U. z 2003 roku Nr 159, poz. 1547 z późn. zm.) i art. 26 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 20 czerwca 2002 roku *o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta* (Dz. U. Nr 113, poz. 984 z późn. zm.)] ale również przepis, w którym określono termin złożenia oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka oraz oświadczenia o umowach cywilnoprawnych zawartych przez małżonka [art. 24j ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)]. Zgodnie z art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji RP – orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wchodzą w życie z dniem ogłoszenia, co jest równoznaczne z utratą mocy obowiązującej danego aktu normatywnego (lub jego części). Przedmiotowy wyrok ogłoszony został w Dzienniku Ustaw z dnia 19 marca 2007 roku Nr 48, poz. 327.

Stosownie do treści nieobowiązującego już art. 26 ust. 1 pkt 1a ww. ustawy *o bezpośrednim wyborze wójta burmistrza i prezydenta miasta* oraz art. 190 ust. 1 pkt 1a ww. ustawy *Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw* niezłożenie przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta lub radnego w terminach, określonych w odrębnych przepisach: oświadczenia o swoim stanie majątkowym, oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka, oświadczenia o umowach cywilnoprawnych zawartych przez małżonka lub informacji o zatrudnieniu, rozpoczęciu świadczenia pracy lub wykonywania czynności zarobkowych albo zmianie stanowiska małżonka – skutkowało wygaśnięciem mandatu.

W przypadku zaistnienia jednej z ww. okoliczności, wygaśnięcie mandatu stwierdza rada gminy, w drodze uchwały. Jeżeli rada gminy, wbrew temu obowiązkowi, nie podejmie uchwały w sprawie wygaśnięcia mandatu, wojewoda wzywa radę do podjęcia uchwały w terminie 30 dni (art. 98a ust. 1 ustawy *o samorządzie gminnym*). W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu – wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, które staje się prawomocne z upływem terminu do wniesienia skargi do sądu administracyjnego, bądź z datą oddalenia lub odrzucenia skargi przez sąd. Wobec powyższego, konsekwencją wygaśnięcia mandatów jest obowiązek podjęcia przewidzianych prawem działań, prowadzących do unormowania sytuacji w samorządach. Stosownie do art. 28f i 28d ww. ustawy *o samorządzie gminnym* w przypadku wygaśnięcia mandatu wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, Prezes Rady Ministrów wyznacza osobę pełniącą funkcję wójta do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego wójta oraz zarządza wybory przedterminowe.

W odniesieniu do nominacji komisarza w Czeladzi, jak i w pozostałych przypadkach wskazać należy, iż wyznaczenie osoby pełniącej funkcję organu wykonawczego gminy nastąpiło w związku z podjęciem uchwały w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu po przedstawieniu kandydatury przez właściwego wojewodę – przedstawiciela Rządu w województwie.

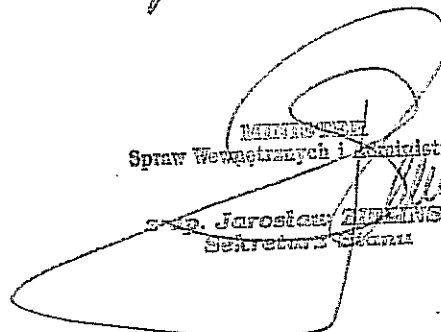
Stosownie do art. 190 ust. 4 Konstytucji RP orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. Zatem jednym ze skutków orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego może być uchylanie aktów w sprawie wygaśnięcia mandatu (uchwał oraz zarządzeń zastępczych).

Jednocześnie podkreślić należy, iż uchwały oraz prawomocne zarządzenia zastępcze, którymi stwierdzono wygaśnięcie mandatów w oparciu o przepisy, których niezgodność z Konstytucją RP stwierdził Trybunał Konstytucyjny do czasu wzruszenia w przewidzianym prawem trybie – korzystają z domniemania prawidłowości i są wykonalne. Z tego też względu należy uznać, iż w okresie obowiązywania tych aktów istnieją podstawy do sprawowania funkcji organów wykonawczych gmin

przez osoby wyznaczone przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 28f ww. ustawy o *samorządzie gminnym*, do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranych następców. Dlatego też uznać należy, iż dopiero ewentualne prawnie skuteczne wzruszenie aktów stwierdzających wygaśnięcia mandatu może stanowić podstawę do odwołania tych osób z zajmowanych funkcji.

Rozważając kwestię zarządzenia przedterminowych wyborów do organów wykonawczych gmin należy mieć na uwadze, iż w ich wyniku mogą powstać nieodwracalne skutki prawne tj. mogą zostać wybrani nowi wójtowie. Jeżeli akt stwierdzający wygaśnięcie mandatu zostałby uchylony po obsadzeniu mandatu w wyniku wyborów przedterminowych w danej jednostce samorządu terytorialnego, to dwie osoby dysponowałyby uzyskanym w drodze wyborów powszechnych mandatem wójta. W kontekście sentencji cytowanego powyżej orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz treści art. 190 ust. 4 Konstytucji RP (w którym mowa jest o uchyleniu aktów wydanych na podstawie niezgodnych z Konstytucją RP przepisów) zarządzanie wyborów przedterminowych w przypadku, gdy uruchomiono procedury mogące skutkować wzruszeniem aktów w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia mandatu – może budzić wątpliwości.

Z wyrazami szacunku

MINISTER
Spraw Wewnętrznych i Administracji
Jarosław ŻELAZNY
Sekretarz Stanu

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych
w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dot. DSPA 4404-14/07)